

ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายใน ของโรงเรียนชัยรัตน์ จังหวัดปทุมธานี

พัชราภา เกตวัลห์*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนชัยรัตน์ จังหวัดปทุมธานี 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนชัยรัตน์ จังหวัดปทุมธานี โดยจำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนชัยรัตน์ จังหวัดปทุมธานี จำนวน 140 คน มีวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 103 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่น 0.88 แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สถิติค่าที (t-test) เมื่อเปรียบเทียบตัวแปร 2 ตัว ใช้การวิเคราะห์ One Way Analysis of Variance เมื่อเปรียบเทียบตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัว และเมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำค่าคะแนนเฉลี่ยรายชื่อไปทำการทดสอบโดยวิธีของเซฟเฟ่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 103 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปี มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี และมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี

2. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนชัยรัตน์ จังหวัดปทุมธานี ครูโรงเรียนชัยรัตน์มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก พบผลการศึกษาคังนี้

2.1 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนชัยรัตน์ จังหวัดปทุมธานี ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

*สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

2.2 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนชัยรัตน์ จังหวัดปทุมธานี ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และรายชื่อส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ระดับมากที่สุด

2.3 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนชัยรัตน์ จังหวัดปทุมธานี ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และรายชื่อส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

2.4 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนชัยรัตน์ จังหวัดปทุมธานี ด้านการนิเทศการเรียนการสอน โดยรวมและรายชื่อทุกชื่ออยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนชัยรัตน์ จังหวัดปทุมธานี โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนชัยรัตน์ จังหวัดปทุมธานี โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการนิเทศการเรียนการสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการวัดผลและประเมินผลไม่พบความแตกต่าง

บทนำ

การนิเทศการศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการมุ่งปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยมุ่งช่วยให้ครูได้พัฒนาความรู้ ความสามารถในการสอน ก่อให้เกิดขวัญและกำลังใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องในการทำงานจากความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2545, หน้า 4-5) จะเห็นว่าการนิเทศศึกษามุ่งที่จะพัฒนาครูผู้สอนเป็นหลัก เนื่องจากปรัชญาของการนิเทศการศึกษา มีความเชื่อว่าครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในกระบวนการจัดการศึกษา เพราะครูเป็นผู้นำกระบวนการและองค์ประกอบอื่น มาใช้เพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้แก่เด็ก ความจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียนเหตุที่ต้องมีการนิเทศภายในโรงเรียน เกิดจากโรงเรียนประสบกับสภาพปัญหาและความต้องการที่จะพัฒนาการศึกษาให้ดีที่สุด แต่การนิเทศจากภายนอกโรงเรียนไม่อาจตอบสนองต่อการแก้ปัญหาตรงตามความต้องการได้จึงจำเป็นต้องใช้ระบบหรือวิธีการนิเทศภายใน สังกัด อูทรานันท์ (2541, หน้า 7) ความจำเป็นของการนิเทศภายใน โรงเรียนคือ ศึกษาในเทศก์มีจำนวน

จำกัด นิเทศได้ไม่ทั่วถึง สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนแต่ละแห่งแตกต่างกัน บุคลากรในโรงเรียนปัจจุบันมีศักยภาพสูง การนิเทศภายในจะช่วยกระตุ้นครูและพัฒนาศักยภาพของครูได้สูงสุด และคุณภาพการศึกษาเกิดจากความร่วมมือและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในโรงเรียน การนิเทศภายในจะส่งเสริมและเร่งระดมความร่วมมือได้ดีที่สุด การนิเทศการศึกษานับว่ามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตร แต่ในสภาพปัจจุบันมีข้อจำกัดหลายประการที่ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติการนิเทศการศึกษาได้ครบถ้วน เนื่องจากขาดปัจจัยสนับสนุนหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการขาดแคลนบุคลากร จึงทำให้ไม่สะดวกในการปฏิบัติงานการนิเทศเนื่องจากบุคลากรในโรงเรียนมีบุคลากรน้อย

การนิเทศงานภายในโรงเรียน เป็นงานฝ่ายงานวิชาการของโรงเรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอน การสร้างความเข้าใจแก่ครูเรื่องการนำหลักสูตรไปใช้ การปรับปรุงเทคนิควิธีสอนของครูในโรงเรียน การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น การจัดแผนการเรียน โครงการสอน ตารางสอน การจัดครูเข้าสอน การจัดนักเรียนเข้าเรียน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จัดสื่อวัสดุอุปกรณ์การสอน การเรียนการสอนที่เหมาะสม การวัดผลและประเมินผลการเรียนและการปรับปรุงเครื่องมือและวิธีการวัดผลประเมินผลด้วย ชารี มณีศรี (2546, หน้า 12) การจัดการนิเทศภายในโรงเรียนน่าจะมีความสำคัญมากกว่า เพราะผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศเป็นผู้ที่อยู่ในสถานศึกษาอยู่แล้วและมีความใกล้ชิดกับครูและนักเรียนมากกว่าผู้อื่น ขอมมองเห็นปัญหาและดูทางที่จะทำการนิเทศให้ได้ผลดี การนิเทศภายในโรงเรียนในส่วนของศึกษานิเทศก์จะเป็นเพียงผู้นิเทศติดตาม การดำเนินงานของผู้บริหารและคณะกรรมการนิเทศของสถานศึกษาโดยให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการที่สถานศึกษาขอความร่วมมืออย่างเต็มความสามารถต่อไปงานนิเทศภายในโรงเรียนจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาจะต้องร่วมมือร่วมใจกันดำเนินการพัฒนางานทุกด้านในสถานศึกษา

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะผู้ที่อยู่ในสายการสอนจึงมีความสนใจและต้องการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนธัญรัตน์ จังหวัดปทุมธานี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถเป็นประโยชน์ในการพัฒนา และแก้ไขปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน โดยผ่านการนิเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า พัฒนา และลงประโยชน์ต่อนิเทศภายในของโรงเรียนธัญรัตน์ จังหวัดปทุมธานี ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของ โรงเรียนชัยรัตน์ จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของ โรงเรียนชัยรัตน์ จังหวัดปทุมธานี โดยจำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครู โรงเรียนชัยรัตน์ จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2559 จำนวน 140 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 103คน โดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่
 - เพศ
 - ประสบการณ์ในการทำงาน
 - 2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนชัยรัตน์ จังหวัดปทุมธานี 4 ด้าน คือ
 - 2.1 ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร
 - 2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน
 - 2.3 ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา
 - 2.4 ด้านการนิเทศการเรียนการสอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาเรื่องความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของ โรงเรียนชัยรัตน์ จังหวัดปทุมธานี มีวิธีการดำเนินการดังนี้ ประเภทของข้อมูล เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ลักษณะเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยผ่านการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแล้วประกอบไปด้วย 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศและประสบการณ์การทำงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของ โรงเรียนชัยรัตน์ จังหวัดปทุมธานี

ลักษณะแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคอร์ท (Likert Scale) ซึ่งกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5	หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
4	หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
3	หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง
2	หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
1	หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

จากนั้นกำหนดเกณฑ์ในการแปลค่าคะแนนดังนี้

4.50-5.00	หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในในระดับมากที่สุด
3.50-4.49	หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในระดับมาก
2.50-3.49	หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในระดับปานกลาง
1.50-2.49	หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในระดับน้อย
1.00-1.49	หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนชัยรัตน์ จังหวัดปทุมธานี มีดังนี้

1. ข้อมูลถามเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนชัยรัตน์ จังหวัดปทุมธานี วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. เปรียบเทียบ ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนชัยรัตน์ จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (Independent t-test)
4. เปรียบเทียบ ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนชัยรัตน์ จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ใช้การวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) หากความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะเปรียบเทียบค่าคะแนนเป็นรายคู่ ตามวิธีของเซฟเฟ (Scheffe's Post hoc comparison)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 103 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปี มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี และมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี

2. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ผลการศึกษา ดังนี้

2.1 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

2.2 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และรายข้อส่วนใหญ่ อยู่ในเกณฑ์ระดับมากที่สุด

2.3 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และรายข้อ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

2.4 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ด้านการนิเทศการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

3. ผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

4. ผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการนิเทศการเรียนการสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการวัดผลและประเมินผล ไม่พบความแตกต่าง

การอภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของ โรงเรียน ธีรรัตน์ จังหวัดปทุมธานี พบว่า ประเด็นที่น่าสนใจควรมานำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การแสดงความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน ธีรรัตน์ จังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับพินิตนาฎ ศรีนวล (2559, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความคิดเห็นของครูและบุคลากรต่อการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก พบว่า ครูและบุคลากรมีความคิดเห็นต่อการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล การศึกษา ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร และด้านการนิเทศการเรียนการสอนจากผลการวิจัยนี้ เนื่องจากงานนิเทศภายในถือว่าเป็นหัวใจหลักของกระบวนการบริหาร ผู้บริหารการศึกษาจึงต้องมีการปฏิบัติและพัฒนางานนิเทศภายในอยู่ตลอดเวลา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพซึ่งขึ้นอยู่กับงานนิเทศภายในและงานด้านวิชาการทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเกณฑ์ระดับมาก แสดงว่าทุกด้านมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานและการบริหารงานนิเทศภายในโรงเรียน ผู้บริหารจะดีมีประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับบริหารจัดการงานนิเทศภายในของโรงเรียนที่จะสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้มีจริยธรรม และคุณสมบัติตามที่ต้องการ เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไปได้เป็นอย่างดี และเมื่อพิจารณาทั้ง 4 ด้าน นำมาอภิปรายในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร โดยรวมและรายข้อมีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก โดยเรียงตามลำดับ 3 ลำดับแรก ได้แก่ มีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรภายในโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนจัดให้มีการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น จัดทำผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่ม สาระสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และมีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการสอนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับหลักสูตร มีการวางแผนและเตรียมการใช้ การกำกับติดตามการใช้หลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับสุนีย์ ภูพันธ์ (2546, หน้า 224) ได้กล่าวว่าหลักการสำคัญในการนำหลักสูตรไปใช้ว่าจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบตามขั้นตอนที่วางแผนและเตรียมการไว้ ต้องคำนึงถึงปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้งานนำหลักสูตรไปใช้ ได้แก่ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เอกสารหลักสูตรต่างๆ รวมทั้งอาคารสถานที่และครูผู้สอนซึ่งเป็นบุคลากรที่สำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรไปใช้

ด้านที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และรายข้อส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ระดับมากที่สุด โดยเรียงตามลำดับ 3 ลำดับแรก ได้แก่ จัดบุคลากรเพียงพอในการจัดการเรียนการสอน จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา และจัดครูเข้าสอนให้ตรงตามความรู้ความสามารถ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีครูอย่างเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน และมีการจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการนำแนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ และพัฒนาความรู้ได้ตามธรรมชาติ เพิ่มตามศักยภาพของตนเอง รวมทั้งมีการสนับสนุนให้มีการฝึกและปฏิบัติในสภาพจริง มีกระบวนการให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินและสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ โดยไม่เน้นไปที่การท่องจำเพียงเนื้อหา ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 11) ได้สรุปว่า การเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในกระบวนการใช้หลักสูตร เพราะเป็นกิจกรรมที่ใกล้ชิดกับเด็กและเด็กได้ปฏิบัติมากที่สุด กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่ครูและเด็กต้องทำร่วมกัน โดยการเรียนการสอนเป็นการดำเนินการเพื่อเอื้ออำนวยให้การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้เป็นไปได้ไปอย่างราบรื่น บรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย

ด้านที่ 3 ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ระดับมากและรายข้อส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก โดยเรียงตามลำดับ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ใช้สื่อเทคโนโลยีในการวัดและประเมินผล กำหนดให้มีการวัดผลและประเมินผลการสอนเป็นระยะสม่ำเสมอ และชี้แจงให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผลอย่างชัดเจน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีการจัดทำเครื่องมือการประเมิน รวมทั้งสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการวัดและประเมินผลและรายงานผลการนิเทศภายใน ผลการดำเนินงานการนิเทศ การนำผลการประเมินมาเปรียบเทียบกับเป้าหมายของการนิเทศภายใน มีการสรุปผลและการประเมินการนิเทศภายใน มีการประเมินอย่างเป็นระบบ คือก่อนดำเนินการและระหว่างดำเนินการและหลังดำเนินการนิเทศภายใน ประชุมชี้แจงให้บุคลากรเข้าใจในการดำเนินงาน นำผลการประเมินที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายมาวิเคราะห์หาปัญหาและวางแผนดำเนินการใหม่ โรงเรียนมีการวัดผลและประเมินผลอย่างเที่ยงตรง โดยการสร้างข้อสอบ การวิเคราะห์ข้อสอบตลอดจนการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน โดยใช้เครื่องมือประเมินผลตรงตามเนื้อหาวิชาเพื่อนำข้อมูลย้อนกลับมาทำการปรับปรุงข้อบกพร่องอันจะทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับมาลี กิจเจริญ (2548, หน้า 96-98) ได้ศึกษาการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดองค์กรสังคมมณฑลกรุงเทพมหานคร กล่าวว่า การดำเนินงานนิเทศภายในต้องให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีการประเมินผลการเรียนอย่างเป็นระบบ

ด้านที่ 4 ด้านการนิเทศการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อมีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก โดยเรียงตามลำดับ 3 ลำดับแรก ได้แก่ นำผลการประเมินการนิเทศไปใช้ในการพัฒนา

การเรียนการสอน มีการประเมินผลการนิเทศอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และส่งเสริมการนิเทศ การสอนระหว่างคณะครูเพื่อหาทางช่วยเหลือครูที่มีปัญหาด้วยวิธีการที่เหมาะสม โดยการนิเทศที่ ชี้แนะและช่วยเหลือด้านการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มเพื่อนครูด้วยกันหรือกับฝ่ายบริหาร ผู้นิเทศ จะต้องสร้างการยอมรับ สร้างศรัทธา เพื่อให้ผู้รับการนิเทศเกิดความเชื่อและนำข้อเสนอแนะไป ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังต้องมีการร่วมคิด แลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำรูปแบบ วิธีการไปประยุกต์ใช้ มีการติดตามประเมินผล มีกระบวนการและมีระบบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารงานนิเทศภายในที่ดีจะก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์และเป็นการพัฒนาศักยภาพของครูให้ดียิ่งขึ้น ผู้บริหารจะต้องมีการนิเทศเกี่ยวกับเรื่องการเรียนการสอน สามารถปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน โดยพัฒนาพฤติกรรม และบุคลิกภาพของครูให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ แนวความคิดของสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา (2546, หน้า 51) กล่าวว่า การนิเทศการสอนเป็นการนิเทศการศึกษา ภายในสถานศึกษา ซึ่งดำเนินการโดยผู้บริหารสถานศึกษาและครู ตลอดจนบุคลากรภายในสถานศึกษา ร่วมมือกันปรับปรุงงานด้านต่างๆ เป็นการส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน อันจะ นำมาซึ่งคุณภาพของสถานศึกษา และของผู้เรียนให้อยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ ซึ่งผู้รับการนิเทศ ได้แก่ ครูผู้สอน และบุคลากรภายในสถานศึกษาทุกคนควรมีการประเมินผล จากการนิเทศทุกปีการศึกษา เพื่อนำมาปรับปรุงด้านวิชาการ สนับสนุนให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้มีการนิเทศการเรียนการสอน ภายในกลุ่มสาระของตนเอง นำบุคลากรภายในโรงเรียน ไปชมการสอนในหรือนอกโรงเรียนเพื่อ นำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอนของตนเอง และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของสมยศ ไชโย (2547) ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนากระบวนการสังเกตการสอน ช่วยกระตุ้นให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ปรับปรุงวิธีการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเกิดเครือข่ายความร่วมมือของแต่ละสาย งานที่ช่วยผลักดันให้ มีกระบวนการสังเกตการสอนอย่างต่อเนื่อง และมีการกระตุ้นในระหว่าง การประชุมครูและผู้บริหารที่เน้นและส่งเสริมให้มีการสังเกตการสอนตามกระบวนการนิเทศภายใน ของโรงเรียน

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน รัชฎรต์น์ จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็น ไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูเพศชายและเพศหญิงได้รับการดูแลจากผู้บริหารเหมือนกัน ในการทำความเข้าใจ ประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศที่เหมือนกัน มีการส่งเสริมการอบรม และการวิจัยเชิงปฏิบัติให้แก่ครูทุกคนเท่าเทียมกัน ดังนั้นครูที่มีเพศแตกต่างกัน จึงมีความคิดเห็นต่อ การนิเทศภายในของโรงเรียนไม่แตกต่าง ซึ่งสอดคล้องกับรุ่งอรุณ ต๊ะต่องใจ (2559, บทคัดย่อ) ที่ศึกษา ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของโรงเรียนเครือข่ายที่ 33 สังกัดสำนักงานเขต มินบุรี กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของ

โรงเรียนเครือข่ายที่ 33 สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ จูไรรัตน์ จันทไทย (2553, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอกุฉินารายณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน ธีรรัตน์ จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี จะมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานนิเทศภายในสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของรัตติกาล วงศ์ชาติ (2551, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตบางบอน พบว่า ระดับการปฏิบัติการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้ที่มีประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไป สูงกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ไม่มีความแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีการสนับสนุนด้านสื่ออุปกรณ์ในการวัดและประเมินผลการศึกษาอย่างทั่วถึงทุกกลุ่มประสบการณ์ทำงาน รวมทั้งประชุมชี้แจงให้ครูทราบโดยทั่วกัน ส่วนด้านอื่นๆ ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการนิเทศการเรียนการสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่าจะได้รับ การนิเทศจากผู้บริหารด้วยมาตรฐานที่แตกต่างกันตลอดจนได้ร่วมงานกับผู้บริหารหลายคน ทำให้รับรู้และทราบถึงการนิเทศภายในของผู้บริหารแตกต่างกัน โดยที่ครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่าหรือเพิ่งเข้ารับการเป็นครูได้ร่วมงานและปฏิบัติงานกับผู้บริหารสถานศึกษาน้อย จึงยังไม่เห็นการปฏิบัติงานของผู้บริหารเท่าที่ควร ตรงกันข้ามกับครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี ได้ร่วมทำงานและปฏิบัติหน้าที่กับผู้บริหารสถานศึกษามากหลายท่านและระยะเวลาาน ทำให้รับรู้ถึงการปฏิบัติงานการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา เห็นผู้บริหารปฏิบัติงานมากกว่า ประกอบกับเห็นว่าผู้บริหารได้มีการประชุม ชี้แจงเกี่ยวกับการนิเทศงานด้านต่างๆ ให้กับครูผู้สอนได้รับรู้และเข้าใจร่วมกัน และใช้แนวการปฏิบัติแบบเดียวกันกับครูผู้สอนทุกคน อันนำไปสู่ความเป็นเอกภาพ ดังที่ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543: 223) ได้กล่าวว่า การนิเทศมีความสัมพันธ์กับการบริหารการศึกษา เป็นรูปแบบของการบริหารการศึกษาที่ต้องการการมีส่วนร่วมของบุคคล เป็นลักษณะของการบริหารตามรูปแบบ

ประชาธิปไตย การนิเทศใช้ลักษณะต่างๆ ของประชาธิปไตยมาดำเนินการ ได้แก่ การเคารพซึ่งกันและกัน การประชุมปรึกษาหารือกัน การประสานงาน การร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน และยังคงสอดคล้องกับทฤษฎีทิวพร ปานทอง (2554, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 3 พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยข้าราชการครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปีมีทัศนะต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์และเพื่อการวิจัยในอนาคตต่อไป

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ควรจัดให้มีการชี้แจง แนะนำ ให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ให้กับครูบรรจุใหม่และครูย้ายมาใหม่ให้เกิดความเข้าใจ

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรให้ความสำคัญ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนทุกรายวิชาจัดทำคู่มือครูสำหรับสอนซ่อมเสริมให้นักเรียน และสนับสนุนการจัดทำวิจัยให้มากขึ้น

1.3 ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ควรมีการสนับสนุนให้ครูได้รายงานความก้าวหน้าของงานและประเมินผลงานตนเอง รวมทั้งมีการนำผลจากการประเมินมาเป็นพื้นฐานในการปรับปรุงการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพมากขึ้น

1.4 ด้านการนิเทศการเรียนการสอน ควรมีการประชุมชี้แจงให้ครูเข้าใจในแผนปฏิบัติงาน และมีการนำปัญหาและความต้องการของครูมาประกอบการวางแผนการนิเทศการเรียนการสอนในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความสอดคล้องและเข้าใจตรงกัน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรให้บุคคลที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน เช่น ผู้เรียน ครูผู้ปกครอง ผู้บริหาร ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาที่ตอบสนองนโยบายทางการศึกษา และตอบสนองความต้องการของผู้เรียน

2.2 ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้ปกครองและชุมชนต่อกระบวนการนิเทศภายในของสถานศึกษา เพื่อใช้ผลการวิจัยในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- จุไรรัตน์ จันทไทย. (2553). ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอภูพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากกลนคร เขต 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
- ชารี มณีศรี. (2546). การนิเทศการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บูรพาสาส์น.
- ทิพย์ทิวพร ปานทอง. (2554). การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 3. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). การบริหารวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- พนิตนาฏ ศรีนวล. (2559). ความคิดเห็นของครูและบุคลากรต่อการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มาลี กิจเจริญ. (2548). การนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนสังกัดอัครสังฆมณฑล กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา.กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รุ่งอรุณ ต๊ะต่องใจ. (2559). ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของโรงเรียนเครือข่ายที่ 33 สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- รัตติกาล วัจกะฮาด. (2551). การนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตบางบอน. ภาคนิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สมยศ ไชโย. (2547). การพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียนบ้านเหล่าข้าว อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สังัด อุทรานันท์. (2541). การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร. เชียงใหม่ : แสงศิลป์การพิมพ์.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2546). เอกสารสาระการเรียนรู้ประกอบชุดวิชาการ
พัฒนาการบริหารสถาบันการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2545). **หลักเกณฑ์
และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ : สมศ.